

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Pulkka, Eeva-Kaisa 2022. Vasikoita jääkaappilämpötilassa. Maatilan Pellervo : eläin (7), 29 - 31.

Vasikoita jääkaappilämpötilassa

Vasikka viihtyy ja kasvaa hyvin jääkaappilämpötiloissa, kun olosuhteet ja ruokinta ovat kunnossa.

TEKSTI **EEVA-KAISA PULKKA** KUVAT **ESSI KETO**

LÄHTÖKOHTANA VASIKKATILOJEN suunnittelussa pitää olla vasikoiden olosuhteiden paraneminen ja oman työmäärän väheneminen.

- Viileäkasvattamosta saa helposti työllään ja paljon aikaa vievän, varoittaa Finnlacton **Tero Savela**.

Hän välttää puhumasta vasikoiden kylmäkasvattamosta, sillä se antaa helposti kuvan ulkotilassa kylmissään värjöttelevästä vasikasta. Viileäkasvattamossa ilma voi olla viileä, kylmäkin, mutta vasikalla ei ole kylmä.

Vasikoiden viileät kasvatustilat ovat todella hyvä ratkaisu myös eläinlääkäri **Noora Forsblomin** mielestä, kun olosuhteista pidetään huolta. Raikas ilma ja oma ilmatila vähentävät tautipainetta, ja hyvin suunnitellun kasvatustilan hoito ja puhtaanapito ovat helppoja.

Vasikoiden viileäkasvatusta ei tulisi suunnitella edullisuus edellä. Viileä vasikala tulee Savelan mukaan lämmintä edullisemmaksi, vaikka olosuhteisiin panostaa reilummin. Juotto, ruokinta, kuivitus, puhdistus ja muut hoitotyöt järjestetään ►

Suppuniemen tilalla uuden vasikka-kasvattamon karsinat kuivitetään olkisirppurilla takaa avautuvan oven kautta. Hyvällä säällä ovet ovat avoinna.

mahdollisimman sujuviksi. Vasikan kannalta tärkeää on kuiva, vedoton ja riittävän väljä tila.

Vasikkatilat kannattaa suunnitella koneella puhdistettaviksi ja rakenteet helposti pestäviksi. Erityisesti on huomioitava, miten hoito ja puhdistus hoituvat helposti myös lumessa ja pakkasessa.

Helppo tai työläs vasikkala

Iglut ovat monella tapaa hyvä vaihtoehto vasikoiden kasvatukseen. Ne ovat kevyt, edullinen ja tautisuojausten kannalta erinomainen ratkaisu. Iglut ovat helppo

tapa varautua poikimaruuhkaan ja toteuttaa tarvittaessa terveiden tai sairaiden eristys. Ne toimivat myös karanteenitilana tai välitysvasikoiden lähtöpaikkana.

Samalla iglut voivat olla kaikkien kannalta huonoin vaihtoehto, jos niiden käyttöä ei suunnitella hyvin. Iglujen paikan tulee olla suojaan, muuta maastoa korkeammalla, väljä koneilla liikkumiseen ja lähellä paikkaa, josta juoma kuljetetaan vasikoille.

Katos iglujen suojana parantaa merkittävästi niiden käyttöä, kun sade ei pääse kastelemaan igluja, eikä lumi täytä ulko-

tilaa tai suora auringonpaiste kuumenna koppia. Katoksessa iglu ei jäädy yhtä herkästi kiinni alustaan.

Kiinteä, helposti puhdistettava pohja iglujen alla paitsi helpottaa puhdistusta myös ehkäisee taudinaiheuttajien säilymistä. Forsblom huomauttaa, että esimerkiksi kryptosporidioosin ookystat säilyvät maassa talven yli.

Igluvasikoiden juotossa on varmistettava, että vasikat saavat juoman lämpimänä ja että niillä on sulaa juomavettä tarjolla. Tuttisangot on pestävä säännöllisesti, mikä tarkoittaa niiden kuljettamista pesupaikalle ja takaisin.

- Juoton järjestämiseen kannattaa panostaa, sillä turvaa vasikoiden kasvun ja hallitsee oman työmäärän, Savela sanoo.

Väljyys on eduksi

Ryhmäigluissa ja vasikkahalleissa edut ja haasteet ovat samat kuin yksilöigluissaakin. Noora Forsblom suosittelee pari-iglujä yksilöiglujen sijaan, sillä pareittain ja pienessä ryhmässä kasvaneiden vasikoiden kuiva-aineen syönti ja päiväkasvut ovat paremmat, ja sairastavuus sekä kuolleisuus ovat pienempiä.

- Hintaero näiden välillä on marginaalinen. Suurempi oviaukko tekee hoidosta helpompaa, ja pari-iglu sopii myös yhdelle vasikalle antaen pelivaraa poikimaruuhkiin.

Ulkotiloihin tehtävien vasikkatilojen suunnittelun avuksi on olemassa mallivasikkaloita, kuten esimerkiksi maitotiloille suunnitellut Voimavasikkala-mallit ja FinnLacton välitysvasikkatiloille suunnitellut juottamot.

Näissä puhdas ja likainen puoli on suunniteltu erilleen ja kulkutiet ilman reittien risteytymistä. Maitotilojen vasikkaryhmät ovat 2-8 vasikkaa, ja vasikoita siirretään vähintään kahden vasikan ryhminä.

Välitysvasikkatiloilla yhtä pieniin ryhmiin ei toistaiseksi yleensä päästä, vaikka suuntaus onkin sitä kohti. Tätä korvaavat osin väljemmät tilat. Minimissään tilaa tulee olla puolitoista neliötä vasikkaa kohti, mutta Savela suosittelee varaamaan tilaa tuplasti.

Vasikka-ape on vapaasti tarjolla kaukalossa.

- Pienet ryhmät ja pieni eläintiheys vähentävät kuivikkeen menekkiä ja tautipainetta.

Hyvien vinkkien vasikkala

Ternivasikoiden viileä kasvattamo valmistui tervolaisella Suppuniemen tilalla reilu vuosi sitten. Tilalla oli ennestään loppukasvattamo ja nyt tilalla kasvaa noin 1 100 nautaa ternistä teuraaksi.

Tilan isäntäväki, **Heidi** ja **Mikko Raatikainen** suunnittelivat terminavetan lukuisilla tilakäynneillä saatujen kokemusten perusteella. Rakennuksessa on neljä 28 vasikan karsinaa, joissa on tilaa noin kolme ja puoli neliötä vasikkaa kohti. Väljät tilat pienentävät ryhmäkoon tuoma tautipainetta ja kuivikemeneä.

Karsinat ovat molemmin puolin lämmintä hoitokäytävää, jonka ikkunoista on näkyvät kaikkiin karsinoihin. Juottoautomaatit ovat lämpimässä hoitokäytävällä ja titit karsinan puolella viileäs-

sä. Tutteja on kaksi karsinaa kohti ja vasikat saavat juomaa kolme litraa neljä kertaa päivässä, keskikulutus on 10 litraa vasikkaa kohti päivässä.

Karsinoissa on hoitokäytävän seinää vasten lantakäytävä, joka puhdistetaan kerran viikossa ja kuivutetaan ohuella turvekerroksella. Varsinainen karsina kuivutetaan oljella kaksi kertaa viikossa karsinan takaosasta. Olkipatja tyhjennetään erien välissä, jolloin karsina myös kesällä pestään ja talvella kuivadesinfioidaan.

Vasikka-ape tarjoillaan lantakäytävän ulkoseinän puoleiseen porttiin rakenne-

tusta kaukalosta. Siivouksen ajaksi vasikat suljetaan portilla kuivikealueelle.

Karsinoiden seinissä ja katossa on eristeet, mikä pitää pakkasilla lämpötilan noin kymmenen astetta ulkoilmaa lämpimämpänä. Luonnollinen ilmanvaihto toimii säädettävien kennolevyikkunoiden ja katon poistohormien kautta.

- Rakennus on toiminut moitteettomasti, emme tätä juuri muuttaisi. Jos kustannuksia haluaisi säästää, voisi karsinoiden eristeet jättää pois ja taitto-ovet vaihtaa pressuoviini. Haittaa siitä tulisi ehkä kovimmilla pakkasilla, Mikko Raatikainen pohtii.

- Reilusti tilaa karsinassa, iso ilmatila, vedottomat karsinat, helppo kuivitus ja ryhmien hoito toisista erillään, hän listaa rakennuksen parhaat puolet hyvien vasikoiden kasvattamiseksi. ■

Artikkeli perustuu Vasikoiden viileä kasvatuswebinaariin, jonka järjestivät Vasikkatilat kuntoon ja Maatila2030 -hankkeet.

Vasikan kannalta tärkeää on kuiva, vedoton ja riittävän väljä tila.

Juottoautomaatit sijaitsevat lämpimällä keskikäytävällä. Jokaiseen karsinaan on oma ovi ja sen yhteydessä käsille ja saappaille pesupaikka, jotta mahdolliset taudit eivät liiku ryhmien välillä.

"Pienet ryhmät ja pieni eläintiheys vähentävät kuivikkeen menekkiä ja tautipainetta."